

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kümnes koda)

2. juuli 2020*

[3. septembri 2020. aasta määrusega parandatud tekst]

Eelotsusetaotlus – Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõige 2 – ELL artikli 19 lõike 1 teine lõik – Tulemuslik õiguskaitse liidu õigusega hõlmatud valdkondades – Kohtunike sõltumatuse põhimõte – Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47 – Euroopa Kohtu pädevus – ELTL artikkel 267 – Vastuvõetavus – Liikmesriigi õigusnormid kohtus asjade jaotamise kohta – Õiguskaitsevahend – Eelotsusetaotluse esitanud kohtule otsuse tegemiseks vajalik tõlgendus – Ilmselge vastuvõetamatus

Kohtuasjas C-256/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Verwaltungsgericht Wiener (Viini halduskohus, Austria) 27. veebruari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. märtsil 2019, menetluses, mille algatamist taotles

S.A.D. Maler und Anstreicher OG

menetluses osalesid:

Magistrat der Stadt Wien,

Bauarbeiter Urlaubs- und Abfertigungskasse,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president I. Jarukaitis (ettekandja), kohtunikud M. Ilešič ja C. Lycourgos,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

[Parandatud 3. septembri 2020. aasta kohtumäärusega] arvestades kirjalikku menetlust,

[Parandatud 3. septembri 2020. aasta kohtumäärusega] arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Austria valitsus, esindajad: J. Schmoll, M. Augustin ja C. Drexel,
- Poola valitsus, esindaja: M. B. Majczyna,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk ja H. Shev,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

– Euroopa Komisjon, esindajad: P. Van Nuffel ja F. Erlbacher,

arvestades vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõikele 2 pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi põhistatud määrusega,

on teinud järgmise

määruse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab ELL artikli 19 lõike 1 teise lõigu, Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 ja tõhususe põhimõtte tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluse raames, mille algatamist taotles S.A.D. Maler und Anstreicher OG (edaspidi „Maler“) vaidluses sellise otsuse õiguspärasuse üle, millega teda kohustati tegema teatavaid seadusest tulenevaid kohustuslikke makseid.

Õiguslik raamistik

- 3 Austria põhiseaduse (Bundes-Verfassungsgesetz, edaspidi „B-VG“) artiklis 83 on sätestatud, et üldkohtute korraldus ja pädevus määratakse kindlaks föderaalseadusega ning et igaljuhul on õigus seaduslikule kohtunikule.
- 4 B-VG artikli 87 kohaselt:

„1. Kohtunikud on õigusemõistmisel sõltumatud.

2. Kohtunik täidab õigusemõistmisel kõiki selleks vajalikke seadusest ja kohtu tööjaotusplaanist tulenevaid ülesandeid, välja arvatud kohtute haldusega seotud ülesanded, mida seadus ei pane kolleegiumidele või komisjonidele.

3. Kohtuasjad jaotatakse üldkohtu kohtunike vahel föderaalseaduses sätestatud ajavahemiku kohta enne selle algust. Sellise tööjaotusplaani järgi kohtunikule määratud asja võib temalt ära võtta üksnes föderaalseaduses selleks ette nähtud kolleegiumi otsusega ja ainult juhul, kui kohtunikul esineb takistus, või siis, kui tal ei ole oma tööülesannete mahtu arvestades võimalik neid mõistliku aja jooksul täita.“
- 5 B-VG artikli 135 lõike 2 kohaselt tuleb Verwaltungsgericht Wiener (Viini halduskohus, Austria) enne kindlaks määratud tööjaotusplaani koostada seaduses ette nähtud ajavahemiku kohta enne selle algust. Viini halduskohtu tegevust reguleeriva seaduse (Gesetz über das Verwaltungsgericht Wien) § 18 järgi on selleks ajavahemikuks kalendriaasta.
- 6 B-VG artikli 135 lõike 3 kohaselt võib enne kindlaks määratud tööjaotusplaani järgi Verwaltungsgericht Wiener (Viini halduskohus) liikmele määratud asja temalt ära võtta üksnes selle tööjaotusplaani koostamise pädevust omav organ ja seda ainult juhul, kui kohtunikul esineb takistus, või siis, kui tal ei ole oma tööülesannete mahtu arvestades võimalik neid mõistliku aja jooksul täita.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 7 Maalritöid pakkuvat ettevõtjat Maler kohustati Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse (Austria ehitussektori töötajate puhkusetasu ja töösuhte lõpetamise hüvitise fond) (edaspidi „BUAK“) kahe otsusega tegema ehitussektori töötajate puhkusetasu ja töösuhte lõpetamise hüvitise seadusest (Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz) (*BGBL.* 414/1972) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „BUAG“) tulenevaid kohustuslikke makseid.
- 8 Nimetatud seaduse alusel loodud BUAK on avalik-õiguslik juriidiline isik, mille eesmärk on koguda BUAG-s ette nähtud hüvitiste maksmiseks mõeldud vahendeid. Tema ülesanne on hallata ehitussektori töötajate puhkusetasu ja seda neile maksta.
- 9 Kuna Maler neid makseid ei teinud, koostas BUAK tema suhtes kaks täitedokumenti. Nimetatud äriühing esitas seejärel vaide Magistrat der Stadt Wienile (Viini linnavalitsus, Austria), mis jättis 19. juuni 2018. aasta otsusega need täitedokumendid muutmata. Maler esitas selle otsuse peale kaebuse Verwaltungsgericht Wienile (Viini halduskohus). Ta väitis kohtus, et tema töötajad ei kuulu selle seaduse kohaldamisalasse ja järelikult ei pea ta maksma töötasudele lisanduvat summat ja kõrvaltasu, mille on kindlaks määranud BUAK.
- 10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, mis on täpsustanud, et kohtunik lahendab asja ainuisikuliselt (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohtunik“), selgitab, et BUAK on Austria õiguses ette nähtud asutus, mis tagab töötajate kaitse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (ELT 2003, L 299, lk 9; ELT eriväljaanne 05/04, lk 381) artiklile 7, mille kohaselt peavad liikmesriigid võtma vajalikke meetmeid, et tagada iga töötaja õigus vähemalt neljanädalasele tasulisele põhipuhkusele vastavalt niisuguse puhkuse õiguse ja andmise tingimustele, mis on ette nähtud riigisiseste õigusaktide ja/või tavadega.
- 11 Põhikohtuasi kanti 26. juulil 2018 Verwaltungsgericht Wieni (Viini halduskohus) registrisse ühe kohtuasja numbril all ja määrati lahendamiseks eelotsusetaotluse esitanud kohtunikule.
- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik märgib, et 19. juuni 2018. aasta otsusega jättis Viini linnavalitsus rahuldamata Maleri kaks erinevatel kuupäevadel esitatud vaiet BUAK koostatud täitedokumentide peale, mis puudutasid fondi nõudeid selle äriühingu vastu.
- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik leiab, et kuigi vormiliselt on esitatud ainult üks kaebus ühe otsuse peale, siis tegelikult on tegemist kahe kaebusega kahe erineva otsuse peale. Siiski märgib ta, et Verwaltungsgericht Wieni (Viini halduskohus) kantselei registreeris need eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku arvates kaks erinevat kaebust ühe ja ainsa kaebusena. Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik leiab, et rikutud on Verwaltungsgericht Wieni (Viini halduskohus) enne kindlaks määratud tööjaotusplaani, sest kahe erineva kaebuse registreerimine ühe kohtuasja numbril all tähendab kohtuasjade jaotamise korra rikkumist, nimelt kui jaotamine oleks toimunud nõuetekohaselt, oleks need kaebused määratud arutamiseks kahele erinevale kohtunikule.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik märgib, et ta teavitas kohtu kantseleid sellest „veast“.
- 15 Kantselei registreeris 31. juulil 2018 Maleri esitatud kaebuse teise kohtuasja numbril all, kuivõrd see kaebus oli esitatud 19. juuni 2018. aasta otsuse resolutsiooni ühe teise punkti peale. Ka see teine kohtuasi määrati aga samale kohtunikule, nimelt eelotsusetaotluse esitanud kohtunikule.
- 16 Viimane kinnitab, et esitas 3. augustil 2018 oma kohtu presidendile selle määramise kohta „pädevuse puudumise vastuväite“. Eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku arvates oleks kantselei pidanud vastavalt enne kindlaks määratud tööjaotusplaanile määrama teise numbril all registreeritud kohtuasja arutamiseks mõnele teisele kohtunikule.

- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku sõnul andis kohtu president kantseleile suulise korralduse mitte muuta esialgset esimese kohtuasja määramist ja ühendada sellega ka teine kohtuasi ning seeläbi rikkus enne kindlaks määratud tööjaotusplaani käsitlevaid sätteid.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik on seisukohal, et kohtuasja võib määrata üksnes sellise tööjaotusplaani koostamise pädevust omav organ kui kollegiaalne organ.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik selgitab, et teda ei ole kunagi teavitatud nendest „toimingutest“ ega teise kohtuasja „varjatud“ määramisest. Ta lisab, et Austria õiguskorras ei ole ette nähtud kaebuse esitamise võimalust kohtu presidendi selliste „toimingute“ peale.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik esitas 5. oktoobril 2018 Verwaltungsgericht Wiener (Viini halduskohus) presidendile kui tööjaotusplaani koostava organi presidendile taotluse tuvastada, et põhikohtuasja lahendamine ei kuulu tema pädevusse. Oma taotluses viitas ta sõnaselgelt Verfassungsgerichtshof (Austria konstitutsioonikohus) praktikale, mille kohaselt tuleb kohtuniku otsust, mis on tehtud kohtusisest tööjaotusplaani rikkudes, pidada ilma pädevuseta kohtuorgani tehtud otsuseks. Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik selgitas, et Verfassungsgerichtshof (konstitutsioonikohus) on otsustanud, et selline otsus rikub konstitutsioonilist sätet, nimelt B-VG artikli 83 lõiget 2, ja Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduse kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artikli 6 lõiget 1 ning on seetõttu põhiseadusvastane. Kohtunik märkis oma taotluse põhjendamiseks samuti, et kui ta teeb põhiseadusvastase otsuse, peab ta arvestama sanktsioonidega, mida võidakse määrata teenistuskohustuste rikkumise eest, distsiplinaarkorras ja karistusõigusega ning kahju hüvitamise nõuetega. Lisaks selgitas ta, et kooskõlas EIÕK artikli 6 lõikega 1 on ta kohustatud takistama seda, et ta teeks põhiseadusvastase kohtuotsuse.
- 21 Selle kohtu president, kuhu eelotsusetaotluse esitanud kohtunik kuulub, teatas 10. oktoobri 2018. aasta kirjas viimasele, et tal on pädevus asjaomane kohtuasi lahendada ja ta on selleks kohustatud. Selles kirjas märkis kohtu president, et kaebuses peeti silmas ainult ühte haldusotsust, mistõttu on tegemist ka ainult ühe kohtuasjaga.
- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik leidis, et see kiri on avaliku võimu akt, mistõttu esitas ta selle peale kaebuse Verwaltungsgerichtshofile (Austria kõrgeim halduskohus).
- 23 See kohus jättis 21. novembri 2018. aasta määrusega kaebuse läbi vaatamata vastuvõetamatus tõttu, põhjendades seda sisuliselt nii, et ainult halduskohtu menetluse pooled võivad tugineda seaduses sätestatud kohtuniku kaitse subjektiivsele õigusele. Kohtuasja vale jaotamisega ei rikota aga halduskohtu kohtuniku subjektiivset õigust ja ta ei saa ka sellise määramise peale kaebust esitada.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik selgitab, et selles määruses jättis Verwaltungsgerichtshof (kõrgeim halduskohus) aga tähelepanuta, et kui eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku seisukoht on õige, rikuks kohtuotsus, mille ta langetab kohtunikuna põhikohtuasjas, tulenevalt tema pädevuse puudumisest, sest see kohtuasi määrati talle õigusvastaselt, tagatist seaduslikule kohtunikule, mis on ette nähtud B-VG artikli 83 lõikes 2 ja EIÕK artikli 6 lõikes 1 ning selline otsus oleks järelikult põhiseadusvastane.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohtunik leiab samuti, et seaduse alusel õiguskaitset tagava organina moodustatud kohtus EIÕK artikli 6 lõike 1 tähenduses peab esitatud kohtuasjade jaotamine toimuma enne kindlaks määratud tööjaotusplaani põhjal, vastasel juhul on seda sätet rikutud.
- 26 Selle kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohtunik, et esiteks ei võimalda Austria õigus vaidlustada seda, kui kohtuasi on kohtunikule määratud enne kindlaks määratud tööjaotusplaani rikkudes, ja viimane peab sellest teadlikuna tegema otsuse, mis rikub pooltele EIÕK artikli 6 lõikes 1 ette nähtud õigusi, või keelduma otsuse tegemisest ja rikkuma sellega pooltele samas sättes antud õigusi. Teiseks,

kuna pooled ei ole teadlikud rikkumistest ja toimingutest, mis on tavaliselt täielikult kohtusisesed, kuid millega rikutakse enne kindlaks määratud tööjaotusplaani, ei taga Austria õigus pooltele tegelikult nende õigusi, rikkudes sellega EIÕK artikli 6 lõiget 1.

- 27 Tema sõnul tuleb tõsiselt kahelda selles, kas vaidlusalused Austria õiguse sätted tagavad kohtunike erapooletuse. Nimelt ei saa menetluse pool tugineda kohtuniku pädevuse puudumisele enne, kui kohus on otsuse teinud. Ka peab asja arutav kohtunik tegema otsuse hoolimata oma pädevuse puudumisest. Austria õiguskord takistab järelikult nii kohtunikul kui menetluse pooltel tugineda enne kohtuotsuse kuulutamist asjaolule, et see rikub EIÕK artikli 6 lõiget 1 tulenevalt asjaomases kohtus kohtuasjade jaotamiseks enne kindlaks määratud tööjaotusplaani rikkumisest, nagu sellega on tegemist tema menetluses olevas kohtuasjas.
- 28 Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsgericht Wien (Viini halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtet tuleb igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks põhiõigusena sätestatud, et kohtuasjade jaotamine kohtunikele toimub üldiste reeglite järgi enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, tõlgendada nii, et seadusandja peab tagama, et see põhiõigusega antud tagatis on tõhus ja mitte ainult teoreetiline?

a) Juhul kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas ELL artikli 19 lõike 1 teine lõik koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtte kohustavad sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on põhiõigusena sätestatud kohtuasjade jaotamine enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, seadusandjat järgima teatavaid kohustusi põhiõiguste tagamisel, ja kui see on nii, siis milliseid?

b) Juhul kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas ELL artikli 19 lõike 1 teine lõik koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtte nõuavad igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on põhiõigusena sätestatud kohtuasjade jaotamine enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel,

– et arvesse ei võeta kohtuasjade jaotamisel kohtunike vahel korraldust või toimingut, mille teinud organil puudub seaduse järgi selle korralduse või toimingu tegemiseks vajalik pädevus;

– et kui kohtu kodukorraga võib kohtuasjade jaotamisega tegelevale organile üleüldse anda kohtuasjade jaotamise üle otsustamisel kaalutlusruumi, siis ainult juba enne kindlaks määratud piiratud kaalutlusruumi kohtuasjade jaotamise üle otsustamisel?

2. a) Kas ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtet tuleb igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks põhiõigusena sätestatud, et kohtuasjade jaotamine kohtunikele toimub üldiste reeglite järgi enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, tõlgendada nii, et kohtunik, kes kahtleb kas asjaomaste kohtuasjade jaotamine kohtus oli õiguspärane, ja kas kohtuasjade kohtus jaotamise täitmisele suunatud ja kohtuniku tegevust vahetult mõjutav kohtusisene otsus (eelkõige kohtuasja kohtunikule jaotamise otsus) oli õiguspärane, peab saama seoses nende kahtlustega esitada (eelkõige nii, et see ei tekitaks sellele kohtunikule rahalisi kohustusi) kaebuse teisele kohtule, kes on täiesti pädev hindama ebaseaduslikuks kvalifitseeritud õigusakti õiguspärasust?

b) Juhul kui vastus eelmisele küsimusele on eitav: kas seadusandja peab muul viisil tagama, et kohtunikul oleks võimalik õiguspäraselt järgida teda puudutavaid õigusnorme, mis käsitlevad (eelkõige kohtusisest) kohtuasjade jaotamist?

3. a) Kas ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtet tuleb igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks põhiõigusena sätestatud, et kohtuasjade jaotamine kohtunikele toimub üldiste reeglite järgi enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, tõlgendada nii, et menetlusosaline, kes kahtleb kas kohtus kohtuasjade jaotamise käigus tema kohtuasja lahendamiseks pretsedendipõhiselt kohtuniku määramine oli õiguspärane, või kas selle kohtuasja jaotamine teatavale kohtunikule oli õiguspärane, peab seoses nende kahtlustega saama juba enne kohtulahendi tegemist esitada (ilma et see tekitaks sellele menetlusosalisele liigselt koormavaid rahalisi kohustusi) kaebuse teisele kohtule, kes on täiesti pädev hindama ebaseaduslikuks kvalifitseeritud õigusakti õiguspärasust?
- b) Juhul kui vastus eelmisele küsimusele on eitav: kas seadusandja peab muul viisil tagama, et menetlusosalisel oleks juba enne kohtulahendi tegemist võimalik õiguspäraselt kasutada oma põhiõigust lahendada kohtuasi „seaduse alusel moodustatud kohtus“?
4. a) Kas ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtet tuleb igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks põhiõigusena sätestatud, et kohtuasjade jaotamine kohtunikele toimub üldiste reeglite järgi enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, tõlgendada nii, et kohtuasjade jaotamine kohtus ja kohtuasjade kohtusse saabumise dokumenteerimine peavad olema sedavõrd läbipaistvad ja arusaadavad, et kohtunik või menetlusosaline saab ilma suuremate jõupingutusteta kontrollida, kas asjaomane kohtuasi on määratud kohtunikule või kohtukolleegiumile kooskõlas kohtus kohtuasjade jaotamist ette nägeva korraga?
- b) Juhul kui vastus eelmisele küsimusele on eitav: kas seadusandja peab muul viisil tagama, et kohtunikul või menetlusosalisel oleks võimalik kontrollida asjaomase kohtuasja jaotamise õiguspärasust?
5. a) Kas ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku koostoimes harta artikliga 47 ja tõhususe põhimõtet tuleb igal juhul sellise riigisisese õiguskorra puhul, kus põhiseaduses on kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks põhiõigusena sätestatud, et kohtuasjade jaotamine kohtunikele toimub üldiste reeglite järgi enne kindlaks määratud tööjaotusplaani alusel, tõlgendada nii, et kohtuasja menetlusosalised ja kohtunik peavad saama ilma suuremate jõupingutusteta sisuliselt kontrollida kohtuasjade jaotamise korda, ning menetlusosalistel ja kohtunikul peab sel viisil olema võimalik kontrollida, kas asjaomase kohtuasja määramine kohtunikule või kohtukolleegiumile toimus õiguspäraselt?
- b) Juhul kui vastus eelmisele küsimusele on eitav: kas seadusandja peab muul viisil tagama, et kohtunikul või menetlusosalisel oleks võimalik kontrollida asjaomase kohtuasja jaotamise õiguspärasust?
6. Milliseid toiminguid peab tegema kohtunik seoses liidu õigusest tuleneva kohustusega järgida liidu õiguses sätestatud menetlusnõudeid, kui tema suhtes on tehtud (kohtuväline või kohtusisene) õigusakt, mida ta ei saa vaidlustada, aga millega teda sunnitakse tegema toimingut, mis ei ole kooskõlas liidu õiguse ega menetlusosaliste õigustega?“

Euroopa Kohtu pädevus ja eelotsusetaotluse vastuvõetavus

- 29 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 53 lõikele 2 võib Euroopa Kohus juhul, kui ta ei ole ilmselgelt pädev kohtuasja läbi vaatama või kui taotlus või hagi on ilmselgelt vastuvõetamatu, pärast kohtujuristi ärakuulamist igal ajal ja ilma menetlust jätkamata lõpetada kohtuasja põhistatud määrusega.
- 30 Käesolevas kohtuasjas tuleb seda sätet kohaldada.

- 31 Mis puudutab Euroopa Kohtu pädevust käesoleva eelotsusetaotluse lahendamiseks, mida kohtul Austria valitsuse arvates ei ole, siis selle kohta tuleb esiteks harta sätetega seoses märkida, et Euroopa Kohus saab talle ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotluse raames liidu õigust tõlgendada üksnes talle antud pädevuse piires (19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi sõltumatus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 32 Harta kohaldamisala seoses liikmesriikide tegevusega on määratletud harta artikli 51 lõikes 1, mille kohaselt on harta sätted ette nähtud liikmesriikidele üksnes liidu õiguse kohaldamise korral, ning see säte kinnitab Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikad, mille kohaselt laienevad liidu õiguskorras tagatud põhiõigused kõigile liidu õigusega reguleeritud olukordadele, kuid mitte väljapoole niisuguseid olukordi (19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi sõltumatus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Mis puudutab käesolevas asjas täpsemalt eelotsusetaotluses viidatud harta artiklit 47, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku menetluses olev kohtuasi puudutab sisuliselt sellise haldusotsuse õiguspärasust, mille on vastu võtnud BUAK, kes on enda sõnul Austria õiguses ette nähtud asutus, mis tagab direktiivi 2003/88 artiklist 7 tuleneva töötajate kaitse. See kohtunik ei esita aga ühtegi nimetatud artikli 7 tõlgendamist puudutavat küsimust, samuti ei nimeta ta põhjendusi, millest nähtuks selle sätte asjakohasus põhikohtuasjas. Ainuüksi asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku sõnul „tuleneb“ BUAK nimetatud artiklist 7, ei ole piisav, asumaks seisukohale, et põhikohtuasja reguleerib liidu õigus käesoleva kohtumääruse punktis 32 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 34 Eeltoodust järeldub, et miski ei anna alust arvata, et põhikohtuasi puudutab liikmesriigis rakendatud liidu õigusnormi tõlgendamist või kohaldamist. Järelikult puudub Euroopa Kohtul pädevus harta artikli 47 tõlgendamiseks käesolevas põhikohtuasjas.
- 35 Mis puudutab teiseks ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku, siis tuleb meelde tuletada, et selle kohaselt kehtestavad liikmesriigid vajalikud õiguskaitsevahendid, et tagada õigussubjektidele, et järgitakse nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele liidu õigusega hõlmatud valdkondades. Seega on liikmesriikidel kohustus näha ette õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteem, mis tagab tõhusa kohtuliku kontrolli kõnealustes valdkondades (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Mis puudutab ELL artikli 19 lõike 1 teise lõigu kohaldamisala, siis selgub ka Euroopa Kohtu praktikast, et selles sättes on viidatud „liidu õigusega hõlmatud valdkondadele“, sõltumata olukorrast, milles liikmesriigid seda õigust harta artikli 51 lõike 1 tähenduses kohaldavad (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Seega kuulub ELL artikli 19 lõike 1 teine lõik kohaldamisele kõigi riigisiseste organite suhtes, kes kohtuna võivad lahendada küsimusi, mis on seotud liidu õiguse kohaldamise või tõlgendamisega ja mis seega kuuluvad liidu õigusega hõlmatud valdkondadesse (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Sellise olukorraga on tegemist eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku puhul, kellel Austria kohtu kohtunikuna võidakse paluda lahendada liidu õiguse kohaldamise või tõlgendamisega seotud küsimusi ning kes liidu õiguse tähenduses määratletava „kohtuna“ kuulub Austria õiguskaitsevahendite süsteemi ELL artikli 19 lõike 1 teise lõigu tähenduses „liidu õigusega hõlmatud valdkondades“, mistõttu peab

selle kohtuniku tegevus vastama tõhusa kohtuliku kaitse nõuetele (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 39 Lisaks tuleb esile tuua, et kuigi kohtukorraldus liikmesriikides kuulub viimati nimetatute pädevusse, on liikmesriigid siiski kohustatud selle pädevuse teostamisel täitma kohustusi, mis tulenevad neile liidu õigusest ja eelkõige ELL artikli 19 lõike 1 teisest lõigust (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Eespool toodust tulenevalt on Euroopa Kohus käesolevas kohtuasjas pädev tõlgendama ELL artikli 19 lõike 1 teist lõiku.
- 41 Mis puudutab eelotsusetaotluse vastuvõetavust, mille on vaidlustanud Austria ja Poola valitsus ning Euroopa Komisjon, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub aga samuti, et ELTL artiklis 267 sätestatud menetlus on Euroopa Kohtu ja liikmesriigi kohtute koostöö vahend, mille abil annab Euroopa Kohus liikmesriigi kohtutele liidu õiguse tõlgendusi, mida viimased vajavad nende menetluses olevate vaidluste lahendamiseks. Siiski ei õigusta eelotsusetaotluse esitamist mitte nõuandvate arvamuste saamine üldiste või hüpoteetiliste küsimuste kohta, vaid asjaolu, et see on vaidluse tõhusaks lahendamiseks olemuslikult vajalik (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Nagu ilmneb ELTL artikli 267 sõnastusest enesest, peab esitatud eelotsusetaotlus olema „vajalik“ selleks, et eelotsusetaotluse esitanud kohus saaks tema menetluses olevas kohtuasjas „teha otsuse“ (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Euroopa Kohus on korduvalt tõdenud, et nii ELTL artikli 267 sõnastusest kui ka ülesehitusest tuleneb, et eelotsusemenetlus eeldab liikmesriigi kohtus tegelikult pooleli olevat menetlust, mille raames palutakse sellel kohtul teha otsus, milles saab arvesse võtta eelotsust (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Sellises menetluses peavad nimelt see kohtuvaidlus ja need liidu õigusnormid, mille tõlgendamist palutakse, olema sedavõrd seotud, et see tõlgendus on objektiivselt vajalik otsuse jaoks, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tegema (26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Käesoleval juhul tuleb esiteks tuvastada, et vaidlus põhikohtuasjas ei ole sisu poolest kuidagi seotud liidu õigusega, eelkõige ELL artikli 19 lõike 1 teise lõiguga, mida käsitlevad eelotsuse küsimused, ning et eelotsusetaotlusest ei nähtu, et eelotsusetaotluse esitanud kohtunik peaks kohaldama seda õigust või seda sätet, selleks et leida sellele vaidlusele sisuline lahendus. Selle poolest erineb käesolev kohtuasi nimelt kohtuasjast, milles tehti 27. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117) ja kus eelotsusetaotluse esitanud kohus vaatas läbi kaebust, milles paluti tühistada haldusotsused, millega vähendati Tribunal de Contase (kontrollikoda, Portugal) liikmete tasu riigisiseste õigusnormide alusel, millega oli vastav vähendamine ette nähtud ja mille

kooskõla ELL artikli 19 lõike 1 teise lõiguga vaidlustati selles eelotsusetaotluse esitanud kohtus (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 47 Teiseks, kuigi Euroopa Kohus on juba otsustanud, et vastuvõetavad on need eelotsuse küsimused, mis puudutavad liidu õiguses selliste menetlusnormide tõlgendamist, mida asjaomane eelotsusetaotluse esitanud kohus peab oma otsuse tegemisel tõlgendama (vt selle kohta eelkõige 17. veebruari 2011. aasta kohtuotsus Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, punktid 41 ja 42), siis käesolevas kohtuasjas ei ole esitatud küsimused sellise sisuga (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 50).
- 48 Kolmandaks ei näi Euroopa Kohtu vastus nendele küsimustele olevat ka sellist laadi, mis annaks eelotsusetaotluse esitanud kohtunikule liidu õiguse tõlgenduse, mis võimaldab tal lahendada riigisisese õiguse menetluslikud küsimused, enne kui ta tema menetluses oleva kohtuvaidluse sisuliselt lahendab. Selle poolest erineb käesolev kohtuasi ka näiteks kohtuasjadest, milles tehti 19. novembri 2019. aasta kohtuotsus A. K. jt (kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleeegiumi sõltumatus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982) ja kus Euroopa Kohtult eelotsusemenetluses taotletud tõlgendus mõjutas küsimust, mis puudutab pädeva kohtu kindlaksmääramist, selleks et sisuliselt lahendada liidu õigust käsitlevad kohtuasjad, nagu täpsemalt selgub selle kohtuotsuse punktides 100, 112 ja 113 (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Nimelt, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtumääruse punktides 14–17, siis eelotsusetaotluse esitanud kohtunik vaidlustas talle põhikohtuasjas vaidlusaluse asja määramise kõigepealt asutusesisese „kaebusega“ ja seejärel kohtus, Verwaltungsgerichtshofile (kõrgeim halduskohus) esitatud kaebusega ning nagu nähtub Austria valitsuse selgitustest, ka Bundesverwaltungsgerichtis (föderaalne halduskohus, Austria), kuid seda vaidlustamist ei saanud edu. Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub samuti, et eelotsusetaotluse esitanud kohtunik ei saa käesolevas põhikohtuasjas teha otsust selle kohta, kas see kohtuasi määrati talle õiguspäraselt, sest eelotsusetaotluse esitanud kohtus asjade jaotamist puudutavate normide võimalik rikkumine ei ole selle vaidluse ese ja eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku pädevust kontrollib otsuse vaidlustamise puhul igal juhul kõrgem kohtuaste.
- 50 Nendel asjaoludel ei nähtu eelotsusetaotlusest, et liidu õigusnormi, mida käesolevad eelotsuse küsimused käsitlevad, ning põhikohtuasja vahel esineb seos, mis muudab taotletud tõlgenduse vajalikuks, et võimaldada eelotsusetaotluse esitanud kohtunikul vastavast tõlgendusest tulenevate juhiste alusel teha otsus, mis on selles kohtuasjas lahendi tegemiseks nõutav (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Kõnealused küsimused ei puuduta seega liidu õiguse tõlgendamist, mis vastaks objektiivsele vajadusele lahendada see kohtuvaidlus, vaid need küsimused on üldist laadi.
- 52 Mis puudutab lisaks tõhususe põhimõtet, siis tuleb märkida, et kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtunik on esitanud küsimuse ka selle põhimõtte kohta, ei ole ta eelotsusetaotluses seda täpsemalt käsitlenud ega seetõttu esitanud põhjendusi, miks selle põhimõtte tõlgendamine on vajalik põhikohtuasja lahendamiseks.
- 53 Eespool esitatust järeldub, et eelotsusetaotlus ei ole vastuvõetav.

Kohtukulud

- 54 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) määrab:

Verwaltungsgericht Wiener (Viini halduskohus, Austria) 27. veebruari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus ei ole vastuvõetav.

Allkirjad